

PSY 717	JS 2012	Datum odevzdání práce: 1. 5. 2012
Název kurzu:		
Katedra mediálních studií a žurnalistiky, FSS MU, Joštova 10, Brno	Pořadové číslo práce: 1. Verze: 1.	
DOUŠOVÁ	Gabriela	
Studentské číslo: 365772	Stupeň studia: bakalářský	
Imatrikulační ročník: 2009	Typ studia: kombinovaný	
Studijní kombinace: mediální studia a žurnalistika – psychologie		
Název práce: Zamyšlení nad komunikováním statistiky v médiích		
Hodnocení práce:		
E-mailová adresa:365772@mail.muni.cz		

Úvod

Na konci minulého roku uveřejnila americká psycholožka Jennifer Wileyová výsledky výzkumu Katedry psychologie Illinoiské univerzity v Chicagu o vlivu alkoholu na kreativní myšlení jedinců.

Jako první přináší tuto zprávu časopis *Consciousness and Cognition* s tím, že „mírná intoxikace alkoholem může přispívat ke kreativnímu řešení problémů.“ *Daily News* však tvrdí, že „pivo dělá muže chytřejšími.“ A Česká tisková kancelář přinesla již střízlivější (myšleno rozváznější) informaci, že „trocha alkoholu bystří mysl.“ Článek tvrdí, že ti, kdo před luštěním hádanek a rébusů vypili alespoň dvě piva, vyřešili o 40 procent úloh více než ostatní. Pijákům trvalo průměrně 12 vteřin, než přišli na správné řešení, zatímco abstinentům až 15,5 vteřiny.

Původní studie

Výzkumná zpráva „Alcohol intoxication facilitates creative problem solving“ otištěná v časopise *Consciousness and Cognition* přináší informace o průběhu výzkumu.

Toho se zúčastnilo čtyřicet mužů ve věku 21 až 30 let. Výzkumu se nezúčastnila žádná žena, a informace v médiích, že pivo dělá chytřejšími muže, je pak poněkud zavádějící. Bylo by z ní totiž možné usuzovat, že muži byli srovnáváni se ženami a po požití alkoholu byli vyhodnoceni jako ti, co zchytří rychleji, než jejich křehké protějšky.

Výzkumníci porovnávali výsledky řešení úloh a hlavolamů u dvou dvacetičlenných skupin. Jedna skupina přitom byla vystavena účinkům alkoholu, druhá řešila úkoly zastřízlivě. Z výzkumného vzorku byli eliminováni jedinci závislí na alkoholu a ti, kteří vykazovali známky problémového pití, či trpěli duševními poruchami, srdečními a jaterními chorobami. Všichni účastníci výzkumu měli stejný jídelníček, byli odpočinutí a netrpěli spánkovým deficitem. Výzkumníci tak vyloučili celou řadu proměnných, které by mohly zkreslit celkové výsledky. S touto informací však média nepracovala a jimi předkládaná tvrzení, že každý, kdo si kdykoliv dá dvě piva, pocítí příznivý vliv na své myšlení, je velmi zjednodušující a zevšeobecňující.

Velmi důležitá informace se však týká hlavní proměnné, kterou není množství vypitého alkoholu, jak se píše v tisku, ale množství alkoholu v krvi.

Výzkumníci podávali zkoumaným osobám množství alkoholu závislé na jejich tělesné váze (0,88 g alkoholu na 1 kg tělesné hmotnosti). Všechny osoby tak po hodině od zahájení testování dosáhly podobných výsledků alkoholu v krvi, přibližně 0,075. Dva účastníci, kteří se ve výsledcích výrazně lišili, byli ze zkoumaného vzorku vyloučeni, stejně tak, jako jejich dva střízlivé protějšky. Z tohoto je zřejmé, že stejné množství alkoholu, vypité dvě různými jedinci, může mít na každého jiný vliv.

Oceňuji, že v článku bylo uvedeno vyjádření Jennifer Wileyové, „že vědci testovali, co se stane, když jsou lidé trochu šťastní, nikoliv, když extrémně pijí.“ Autor článku se tak pokusil popsat stav, kterého by měl člověk dosáhnout, aby byl schopný kreativního myšlení, a nesnažil se čtenáři vnutit informaci, že je nutné vypít dané množství alkoholu, aby „mu to myslelo lépe.“

Zkoumané osoby (a tedy i obě skupiny), řešily současně dvě sady úkolů, a to ve stejnou dobu, před podáním první dávky alkoholu a ve chvíli nejvyšší intoxikace skupiny pijáků.

Vědci zjistili, že při řešení tvůrčích problémů byli opilí jedinci úspěšnější ($M = 0.58$, $SD = 0.13$) než jejich střízlivé protějšky ($M = 0.42$, $SD = 0.16$). Zároveň pijáci byli při správném plnění úkolů rychlejší ($M = 11.54$ s, $SD = 3.75$) ve srovnání s druhou skupinou ($M = 15.24$ s, $SD = 5.57$). Většina dotázaných ze skupiny pijáků při následných rozhovorech uvedla, že nad luštěním úkolů tolik nepřemýšleli, a řešili je díky náhlému pochopení (Aha - efekt), než zdlouhavými analytickými postupy (step by step).

K posouzení variability mezi oběma skupinami pak byla využita dvoufaktorová analýza rozptylu (ANOVA). Při ní byly posuzovány výsledky z obou testů před alkoholovým opojením a při něm, a to u obou skupin.

Ukázalo se, že obě skupiny testovaných osob ve střízlivém stavu vykazovaly podobné výsledky, F-poměr < 1 . Ale také se prokázal vliv intoxikace na skupinu pijáků, kde F - poměr $(1,34) = 4.14$, $p = 0.05$, a velikost účinku $\eta^2 = 0.11$. Jejich pracovní paměť pod vlivem intoxikace klesla a tím i jejich schopnost řešit úkoly analyticky. Naopak se rozvinula schopnost myslet kreativně a intuitivně. Rozdílné výsledky byly zaznamenány mezi PRE-testem a testem vytvořeným během vrcholu intoxikace. Skupina střízlivých osob podávala stejné výsledky u obou testů.

Závěr

Domnívám se, že k hrubému zkreslení statistiky ani interpretace výsledků výzkumu v článku nedošlo. Došlo jen k dílčím zjednodušením a zevšeobecněním, například, že lehká opilost je při řešení úkolů přínosná u každého jedince i u každého problému. Wileyová zdůrazňuje, že mírná intoxikace podporuje kreativitu a tvůrčí řešení problémů, pomáhá nacházet originální nápady, jako je tomu například u umělců, spisovatelů a malířů. Ale tam, kde je potřeba postupovat čistě analyticky a se zaměřením pozornosti, například u řešení algoritmů či matematických postupů, tam pak i malá míra opilosti není prospěšná. Na rozdíl od Wileyové však tuto podstatnou informaci sledovaná média nepřinesla.

U článku ČTK oceňuji, že se autor snažil alespoň zdůraznit nebezpečí požívání alkoholu na zdravotní stav. Bez tohoto dodatku by článek vyzněl ve smyslu: „pijte alkohol a vše vám půjde lépe.“

Jednoznačně mi tu chybí více úvah (což bylo hlavním cílem práce).. i pokud podle vás nedošlo ke zkreslení (což se mi ze zde uvedeného těžko posuzuje), určitě nebyly v článku všechny údaje... chyběly vám některé? Měla byste na základě nich jako čtenář třeba jiný názor? Nebo proč vám naopak nechyběly? Prosím doplnit...

AR

Zdroje:

Daily News (2012). Pivo dělá muže chytřejší: studenti vyřeší hlavolamy lépe po požití alkoholu, říkají vědci. Staženo 26.4.2012 z

<http://translate.google.cz/translate?hl=cs&sl=en&u=http://www.nydailynews.com/topics/Jennifer%2520Wiley&ei=THKfT9OUMqaQ4gS31YsnAw&sa=X&oi=translate&ct=result&resnum=16&ved=0CIkBE04BMA8&prev=/search%3Fq%3DJennifer%2BWiley%26hl%3Dcs%26client%3Dopera%26hs%3DrJR%26rls%3Dcs%26channel%3Dsuggest%26prmd%3Dimvns0>

ČTK (2012) Trocha alkoholu bystří mysl, tvrdí americká studie. Staženo 25.4.2012 z

http://www.ceskenoviny.cz/veda_a_technika/zpravy/trocha-alkoholu-bystri-mysl-tvrdi-americka-studie/780997

Šťastná, B. (2012). Potvrzeno: alkohol pomáhá myslet. Staženo 25.4.2012 z

<http://psychologie.cz/potvrzeno-alkohol-pomaha-myslet/>

Jarosz, A. F., et al. (2012). Uncorking the muse: Alcohol intoxication facilitates creative problem solving. Consciousness and Cognition doi:10.1016/j.concog.2012.01.002

Staženo 25. 4. 2012 z <http://litd.psych.uic.edu/personal/jwiley/drunk.pdf>

Wikipedia (2012) Craigslist. Staženo 27.4.2012 z

<http://translate.google.cz/translate?hl=cs&sl=en&u=http://en.wikipedia.org/wiki/Craigslist&ei=QqyfT7OFKcnZsgaH3aSGAQ&sa=X&oi=translate&ct=result&resnum=5&ved=0CGUQ7gEwBA&prev=/search%3Fq%3Dcraigslist%26hl%3Dcs%26client%3Dopera%26hs%3DCBV%26rls%3Dcs%26channel%3Dsuggest%26prmd%3Dimvnsa>

Příloha

Trocha alkoholu bystří mysl, tvrdí americká studie

vydáno: 12.04.2012, 06:38 | aktualizace: 12.04.2012 06:55

Washington - Muži, kteří vypijí zhruba dva půllitry piva, řeší hádanky lépe než jejich střízlivější kolegové. Tvrdí to studie, o které informoval britský deník The Telegraph. Psychologové z Illinoiské univerzity v USA zjistili, že muži, kteří před luštěním popíjeli, rychleji dávali správné odpovědi a měli jich více.

Testu se zúčastnilo 40 mladých mužů, kterým vědci dali hádanky a rébusy. Polovina skupiny před luštěním vypila dvě piny piva, tedy celkem asi litr. Druhá polovina byla střízlivá. Výzkumníci zjistili, že ti, kdo před luštěním pili alkohol, vyřešili o skoro 40 procent více úloh než ostatní. Přijít na řešení jim trvalo průměrně 12 vteřin, zatímco druhé skupině 15,5 vteřiny. "Průzkum představuje první ukázkou vlivu alkoholu na kreativní řešení problémů," citoval The Telegraph z článku v časopise Consciousness and Cognition. Jeho spoluautorka Jennifer Wileyová řekla, že vědci testovali, co se stane, když jsou lidé "trochu šťastní, nikoli když extrémně pijí". V pozadí věci je podle ní myšlenka, že pokud jsou lidé až moc soustředění, nemusejí vidět neobvyklé možnosti řešení. K tomu, aby se objevily, je potřeba rozsah pozornosti rozšířit.

Alkohol může na druhou stranu zvýšit riziko rakoviny, poškození jater a mozku. Stoupá riziko úrazu i nákazy při nahodilém sexu. Škodlivým může být pro děti, protože ničí mozkové buňky, dokud se vyvíjí mozek.

Čeští experti na léčbu závislostí loni informovali, že každý Čech a Češka nad 15 let vypije za rok 16,5 litru čistého alkoholu, zatímco světový průměr je 6,13 litru. Rizikovým nebo škodlivým způsobem podle nedávno zveřejněného průzkumu pije alkohol pětina dospělých Čechů a Čechů, více než 1,3 milionu lidí.

Autor: ČTK
www.ctk.cz

Pivo dělá muže chytřejší: „Studenti vyřešili hlavolamy lépe po požití alkoholu,“ říkají vědci

Corky Siemaszko, středa 11. 4. 2012

Pivo dělá muže chytřejší., tvrdí výzkumníci z Illinoiské university v Chicagu.

Zjistili, že muži jsou po vypití několika piv schopni lépe řešit hlavolamy než jejich střízlivé protějšky. K dosažení tohoto překvapivého závěru, vědci vymysleli hru. Čtyřiceti mužům byla dána tři slova a oni museli říci čtvrté, které se do této trojice hodilo. Například, jestli se slovo „syr“ hodí ke slovům jako „modrá,“ „cottage“ nebo „Švýcarsko“.

Polovině hráčů přitom byla podána dvě piva, druhá polovina nedostala nic.

A výsledek? Ti, kteří „nasávali“ vyřešili až o 40% více úkolů, než jejich střízliví kolegové. Pijáci také dokončili své úkoly za 12 sekund, zatímco těm druhým to trvalo 15,5 sekund.

„Zjistili jsme, že při 0,07 alkoholu v krvi měli lidé horší pracovní paměť, ale byli lepší v řešení problémů pomocí kreativních postupů,“ říká psycholožka Jennifer Wileyová.

Připustila, že její závěry jsou v rozporu s populární vírou, že alkohol brání analytickému myšlení a soustředěné mysli.

„Předpokládáme, že schopnost soustředit se na jednu část problému nebo řešit ho pomocí zkušeností je pro řešení úkolů lepší,“ říká Wileyová. „Ale to není nutně pravda. Nový pohled může nastat, když nejsou lidé tak soustředění. Někdy je dobré se nechat rozptylovat.“

To může také pomoci vysvětlit, proč notoričtí opilci jako Ernest Hemingway, John Cheever a Charles Bukowski byli schopni psát své knihy.

„Někdy opravdu kreativní věci přichází v době, kdy máte sklenku vína při večeři, nebo když jste ve sprše,“ řekla Wileyová.

Vědci také zjistili, že muži mají větší šanci vyřešit problém při práci ve skupinách po třech a ne ve dvou. „Ve skupinách po dvou máme tendenci být zdvořilí, a ne se vždy postavit na odpor nebo se nepříjemně ptát,“ řekla Wileyová. „Ale když budete reagovat na otázku ve skupině tří, nejste konfrontační, protože komunikujete s celou skupinou.“

csiemaszko@nydailynews.com